
найменування загальноосвітнього навчального закладу

«ПОГОДЖЕНО»
Заступник директора з НВР

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
ДИРЕКТОР

(підпис)

(підпис)

« ____ » _____ 20 __ р.
(ПІБ)

« ____ » _____ 20 __ р.
(ПІБ)

**Календарно-тематичне планування
з літературного читання
у 4__ класі
на 20 ____ / 20 ____ н. р.**

(ПІБ учителя)

Розглянуто на засіданні МО (кафедри)

Протокол № _____ від « ____ » _____ 20 __ р.

Голова МО _____
(ПІБ, підпис)

I семестр

№ уроку	Тема, матеріал до уроку	Дата	Скоригована дата
1	<i>Здрастуйте, нові книжки!</i> Ознайомлення учнів із новим підручником (обкладинка, форзац, звернення до читача) та навчальними посібниками		
Розділ I. Із скарбниці усної народної творчості			
2	Введення у новий розділ. Науково-пізнавальний текст. «Наші джерела» За Софією Грицею (с. 5) ***с. 1; М. Сингаївський «До школи», (с. 4)**		
3	Урок позакласного читання. Виставка книг, прочитаних учнями влітку. Обмін читацьким досвідом, зачитування і обговорення відгуків про прочитане; розгляд малюнків до творів тощо		
4–5	Народна казка. Введення у тему (побутові казки); Українська народна казка «Мудра дівчина». ***с. 2 Ознаки побутової казки. Образ головного персонажа		
6	Притча як жанр усної народної творчості. Притчі «У пригоді» (записала Олена Пчілка), «Без труда нема плода». Основна думка твору. *** с. 3		
7	Народні легенди як жанр усної народної творчості. Звідки пішло прізвище та ім'я Богдана Хмельницького? Місто Сміла (с. 14–15). ***с. 4. **«Хліб і золото». «Місто Сміла». Основна думка твору. Розвиток уміння брати участь в бесіді за прочитаним		
8	Душа нашого народу в піснях. Народні пісні «Стоїть явір над водою», «Котився віночок по полю» (с. 7–18) *«Гей, там на горі Січ іде». (Пісні Січових стрільців) с. 29–30. ***с. 5 інтегрований урок з уроком музики		
9	Народні усмішки і народні байки. Настанова з підручника (с. 8); ознайомлення з особистістю українського педагога і письменника Бориса Грінченка (с. 18); *Народні байки «Не впусти рака з рота», «Собака на містку» (с. 28–29)		
10	Народ скаже, як зав'яже. Прислів'я і приказки, (тематика; схожість і відмінність) (с. 19); ***с. 5; ***Прислів'я народів світу. Відомості про Володимира Даля		
11	Скоромовки. Загадки. Формування вміння регулювати темп і гучність читання (с. 21–22); ***с. 7		
12	Узагальнювальний урок за темою. Галина Кирпа «Мова моя». Самоперевірка учнями своїх навчальних досягнень. *с. 8		
13	Бібліотечний урок. Ознайомлення учнів із тематичним каталогом; каталожними роздільниками. Знаходження потрібної книги за каталогом. Ознайомлення з виставкою книг з усної народної творчості.		

До підручника «Літературне читання» О. Я. Савченко.

* «Я люблю читати» (О. Я. Савченко),

** «Моя домашня читальня» (О. Я. Савченко),

*** «Зошит з літературного читання» (В. О. Мартиненко)

№ уроку	Тема, матеріал до уроку	Дата	Скоригована дата
Розділ 2. Що було на початку світу			
14	Міфи — дитинство світу. Введення у новий розділ (с. 24). Тема: Створення світу в Єгипетських міфах (с. 25). ***с. 9 (завд. 1–3)		
15	Міфи про створення світу і людей у слов'янських народів. Формування вміння ставити запитання до тексту (с. 26–27). ***с. 9		
16–17	Давньогрецький міф «Дедал та Ікар» (с. 28–31). Крилаті вислови з давньогрецьких міфів. ***с. 10, с. 12		
18	Слов'янський міф про походження ластівки. «Гнів Перуна» за Сергієм Плачиндою. Стисла розповідь за прочитаним (с. 32–34) с. 11 ***		
19	Створення людей у китайських міфах, с. 17–19; Підсумовування за розділом; самооцінка учнями своїх досягнень (с. 35, ***с. 13)		
20	Урок позакласного читання. *З народних джерел (с. 17–31); **Із скарбниці народної творчості (с. 16–25); ***с. 12. Тематичні збірки чи окремі твори із бібліотеки (шкільної, власної). Знайомство з творами. Закріплення вміння брати участь у бесіді з прочитаних творів: слухати співрозмовника, виступати, доповнювати відповіді		
Розділ 3. Сторінками історії України			
21–22	Доба княжої України в поезії Олександра Олеся («Наші предки слов'яни», «Ярослав Мудрий», с. 37–40). «Книги за княжих часів» Іван Крип'якевич. Вибір потрібної інтонації і темпу читання (с. 42) ***с. 14–15		
23	«Земля — це книга, у якій історія твого народу». (Науково-художня стаття і вірші). Дмитро Білоус «У назвах сіл і міст слова...», Алла Коваль «Походження міста Чернігова», ***с. 16; Марія Хоросницька «Звідки в міста назва — Львів». Стислий переказ прочитаного Удосконалення вміння виразно читати вірші (с. 42–45)		
24	Творчість письменників рідного краю. Пам'ятні місця літературного краєзнавства; ознайомлення з творами митців краю		
25–26	Відданість побратиму. Марія Пригара «Козак Голота». Образ головного героя оповідання. Складання плану твору; стислий і вибірково переказ прочитаного (с. 45–50) ***16–17		
27	Дерева — очевидці історичних подій у творах письменників і художників. Іван Гнатюк «Козацький дуб». Початок роботи над проектом. с. 50–51		

№ уроку	Тема, матеріал до уроку	Дата	Скоригована дата
28	«Не забувайте, хто ви і звідки ваші батьки». Іван Бондарчук «На новій землі». Головна думка твору (с. 52–53) ***с. 18		
29	Спогади письменниці Тамари Коломієць про воєнне дитинство. Збагачення знань дітей про особистість письменниці; теми її творів. «Ялинка мого дитинства» (с. 54–55)		
30	Образи символів нашої держави у віршах і науково-пізнавальних текстах (с. 56–58) ***с. 20		
31	Робота з дитячою книжкою. Складання анотації прочитаних книжок. **с. 19. Перевірка навчальних досягнень ***с. 22		
32	Урок позакласного читання: «Від папіруса до книги у 21 столітті», «Дивовижний книжковий сад», с. 5–11, «Найдзвінкше слово рідне», с. 4–15		
Розділ 4. Як не любить той край...			
33–34	Краса і щедрість рідного краю: уроки в діалозі мистецтв: Володимир Сосюра «Як не любить той край», Ліна Костенко «Усе моє, все зветься Україна», Максим Рильський «Осінь» *с. 32; партитура виразного читання віршів. Василь Сухомлинський, «Восени пахне яблуками». Репродукція картини Катерини Білокур «Богданівські яблука». Музичний запис «Осіньна пісня». Збагачення знань дітей про особистість митців		
35	Краса природи, що перелита у мелодійне, образне слово у поезії Олександра Олесья... «Степ» (с. 63–65). Порівняння образів степу у різні пори року у вірші і на малюнках художниці Марини Крюченко. Збагачення знань дітей про особистість поета***с. 24		
36	Порівняння описів природи. «Літній ранок», Марко Вовчок; «Літній день» Михайла Коцюбинського (с. 65–66) — ***с. 25. Відомості про авторів творів		
37	Чи ми з природою єдині? Образ старого рибалки і лисички в оповіданні Григора Тютюнника «Ласочка». Складання плану твору. ***с. 26–27. Знайомство учнів з особистістю письменника		
38	У кого «співає глина»? Науково-пізнавальне оповідання Тетяни Кара-Васильєвої «Співуча глина». Опис куманців. Визначення послідовності виготовлення посуду; головна думка оповідання. с. 71–72. ***с. 26–27		
39	«Людська праця творить дива». *Вірш Миколи Сингаївського «Пісня роботящих рук». **Оповідання Олесья Гончара «Яблука настовпцях» (с. 33–35). ***Оповідання Василя Сухомлинського «Людина принесла життя» (с. 67–68). Порівняння творів за головною думкою		

№ уроку	Тема, матеріал до уроку	Дата	Скоригована дата
40–41	Вода — диво, подароване природою, але не забувай про джерело. Володимир Лучук «Скільки річок на Україні?», Ліна Костенко «Я хочу на озеро Світязь...». Василь Сухомлинський «Не забувай про джерело». Знаходження взаємозв'язку причини і наслідків; образні ознаки річок; порівняння творів; визначення головної думки прочитаного. Творчі завдання ***с. 27		
42	Презентація проекту « <i>Дерева — очевидці історичних подій у творах письменників і художників</i> » (поєднання групових, індивідуальних робіт, інтеграція колективного продукту)		
43	Підсумковий урок за розділом. Анатолій Качан «Летючий корабель» (с. 77) *** «Звернення до юних охоронців Землі» **Марія Пригара «Асканія Нова» с. 28. Опрацювання блоку «Перевір свої досягнення» (с. 78, **с. 30)		
44–45	Уроки позакласного читання за розділом «Світ пригод і захоплень у творах українських письменників». За можливостями бібліотеки (шкільної, домашньої) або за розділом * с. 40–67. Ознайомлення з життям письменника Всеволода Нестайка (с. 40–41). Оповідання «Торедори з Васюківки». (с. 41–51) Гумор і пригоди		
46	Контрольна робота за перший семестр		
47–48	Урок-свято. Урок-інсценізація. с. 31–35. Літературна мандрівка порами року: «Йде зима у сукні срібній». «Новий рік іде, коляду веде» (новорічна тема у творах різних жанрів; інсценізації, конкурси). с. 84–95. Визначення теми наступного уроку позакласного читання і джерел пошуку відповідних творів: (** «Літературні казки, байки. Загадки українських письменників» * «З народних джерел» (на вибір учнів)		
II семестр			
49	Урок позакласного читання за темою, визначеною наприкінці першого семестру. Обговорення плану роботи над проектом «Мандрівка дорогами Тараса Шевченка»		
Розділ 5. Видатні українські письменники			
50–51	Введення в розділ. Вступ до теми «Тарас Шевченко» (с. 80). Бесіда про життя поета. *Максим Рильський «Благословен той день і час. ..» с. 118. Автобіографічне оповідання Тараса Шевченка «Про себе» (с. 81–84) ***с. 36 завд. 1–4. Про роботу над проектом « <i>Мандруємо шляхами Тараса Шевченка</i> », пошук уривків, що містять опис		
52–53	Образ Кобзаря у вірші Тараса Шевченка і на малюнку Василя Касіяна. «Вітер віє-повіває...», «Вітер з гаєм розмовляє...» (с. 84–85) ***с. 37 (завд. 1–2) Тетяна Щербаченко «Український лицар». Добір відповідного темпу і сили голосу для читання віршів (с. 62–63)		

№ уроку	Тема, матеріал до уроку	Дата	Скоригована дата
54–55	Поезія, що стала народною піснею. Вірш «Реве та стогне Дніпр широкий». Уроки діалогу мистецтв: поетичне слово і його вираження у музиці і картинах народних художників Марфи Тимченко і Федора Панка. *Про створення вірша. Дмитро Красицький «Реве та стогне Дніпр широкий...» *Тарас Шевченко «За сонцем хмаронька пливе...». Добір відповідної інтонації та темпу для виразного читання віршів		
56	Ім'я Тараса Шевченка в нашому краї. «Музей заповіту» Тараса Григоровича Шевченка в Переяславі (с. 86–87). Завдання « <i>Чи уважно ти читав (читала)?</i> »		
57	Презентація проекту « <i>Мандрівка дорогами Тараса Шевченка</i> »		
58–59	Поет-каменярь Іван Франко. Розповідь про життя поета, його творчість (с. 88). Розгляд ілюстрацій у підручнику. Роман Завадович «Поет-каменярь» (скорочено) с. 88–89. ***с. 37–38 (завд. 1–4)		
60	Сила життя дрібних квіточок. Вірш «Дивувалась зима». Словесне малювання з використанням слів із вірша; образне зображення зіткнення зими і весни		
61	Настрій у ліричній поезії «Дрімляють села». Інтонавання вірша за його настроєм. Словесне малювання за картинами, змальованими в поезії		
62–63	Казка «Лисичка-кума»: образи народних казок у літературній казці. Складання плану казки; короткий переказ. ***с. 38 (завд. 1–5). Інсценізація казки. Завдання « <i>Чи уважно ти читав (читала)?</i> » ***Робота з дитячою книжкою. (Книжки Івана Франка для дітей)		
64–65	Леся Українка — поетична квітка України. Розповідь про письменницю (с. 97). Микола Олійник «Леся» (уривок з повісті с. 98–100). ***с. 39 (завд. 2). План роботи над проектом « <i>Леся Українка — поетична квітка України</i> »		
66	Чиста краса у байдужих руках. Вірш «Конвалія». Образ квітки у вірші і в ілюстраціях до вірша (с. 101) ***с. 40		
67	Стан природи і настрої поетеси у ліричній поезії. Вірш «Давня весна» (с. 102–103). Відтворення у читанні твору зміни почуттів автора. * «У маленькій хатинці, у тихім куточку» (с. 122)		
68–69	Мудрим ніхто не вродився, а навчився. Казка «Біда навчить». Характеристики головного і другорядних персонажів; головна думка казки. Складання плану твору; стилістичний переказ. Вистава (або інсценізація епізодів) казки		
70	Презентація проекту « <i>Леся Українка — поетична квітка України</i> ». Форми презентації: читання поезій, виставка малюнків, альбом, інсценізація, інтерн'ю та ін.		

№ уроку	Тема, матеріал до уроку	Дата	Скоригована дата
71–72	Музика природи у поезії Павла Тичини. Бесіда про життя поета, його творчість (с. 110). Настрій, почуття поета у відображенні краси різних станів, явищ природи (краса літнього дня і краса зимового ранку). Словесні картини за рядками віршів: чим вони схожі і чим відрізняються?		
73–74	Поетичне слово Максима Рильського: від спогадів дитинства до заповіту дітям. Бесіда про життя поета і його творчість (с. 113). «Дитинство», «Ким хочеш бути, хлопчику, в житті?» ***с. 43 (завд. 1–2)		
75	Урок позакласного читання. *У весняному розмаї. **Все прокинулось від сну, зустрічаємо весну		
76	Узагальнення за прочитаним розділом. Виконання учнями завдань блоку «Перевір свої досягнення» ***с. 44		
Розділ 6. Розповіді про нас самих			
77	Введення у розділ (передмова с. 116). Езоп — перший байкар світу. Розповідь про байкаря Езопа. Байка Езопа «Двоє приятелів і ведмідь» (с. 117–118). (**с. 45) Мораль байки		
78	Славетний український байкар — Леонід Глібов. Збагачення й узагальнення знань учнів про байкаря (с. 119). Байка «Зозуля і Півень»; її мораль. Інсценізація байки (с. 120–121). **Байка «Щука» (с. 37)		
79	Невтомна бджілка українського письменства. Збагачення й узагальнення знань учнів про Олену Пчілку — письменницю, збирача усної народної творчості, берегиню сім'ї Косачів. Байка «Котова наука»; мораль твору. Інсценізація байки. ***с. 46–47		
80	Урок позакласного читання. «Цікаві пригоди братів наших менших» (*с. 70–84) у творах українських і зарубіжних письменників. Дмитро Чередниченко «Коник, коникові — брат». Зірка Мензатюк «Пригоди кози Березовської» (**с. 32–37). Джеральд Даррел «Моя сім'я та інші звірі». Р. Кіплінг «Ріккі-Тікі-Таві», «Слоненя»		
81–84	П'єса-казка. Неля Шейко-Медведева «Лисиця, що впала з неба» (скорочено). Підготовка до читання твору, (с. 123). Дія перша (с. 124–128) ***с. 47 Дія друга (с. 129–133) ***с. 47–48. Інсценізація епізодів п'єси. Узагальнення за прочитаним твором (с. 133) ***с. 48 (завд. 12). «Перевір свої досягнення». ***с. 49		
85	Урок позакласного читання. Сторінки для допитливих. **Розділ «Що? Де? Чому? Коли? Як?» Науково-пізнавальні оповідання, статті з дитячих енциклопедій і журналів		

№ уроку	Тема, матеріал до уроку	Дата	Скоригована дата
Розділ 7. Літературні казки зарубіжних письменників			
86–87	Отак би й слухав про царя Салтана... Урок-діалог мистецтв: художні образи у віршованій казці, на малюнках, у музиці. Розповідь про видатного російського поета Олександра Пушкіна. «Казка про царя Салтана, про сина його славного і могутнього богатирия князя Гвідона Салтановича і прекрасну царівну Лебідь». Персонажі казки; риси їхньої вдачі. ***с. 50. Чарівні перетворення. Розгляд ілюстрацій до казки художника Івана Яковича Білібіна. Уривок з опери «Казка про царя Салтана» Миколи Андрійовича Римського-Корсакова. Розгляд обкладинок книжок з казками Олександра Пушкіна		
88–89	Славетний казкар Ганс Крістіан Андерсен і його безсмертні казки. Розповідь про данського казкаря (с. 143). Розгляд зображення пам'ятника, ілюстрацій найвідоміших казок письменника. Казка «Гидке каченя». Розпізнавання людських рис у поведінці тварин. Смысл заголовка; головна думка твору. ***с. 51, завд. 1–5		
90	Не треба боятися невідомих доріг (урок-роздум). Відомості про італійського письменника Джанні Родарі . Казка «Дорога, що нікуди не вела». Риси вдачі головного героя. Розв'язання морально-етичної задачі; «Упертість чи допитливість допомогли Мартіно відшукати чарівну дорогу?» «*Головна думка твору, с. 53. Написання відгук про казку		
91–92	Вожена Немцова — авторка всесвітньо відомих книг. (Урок-роздум). Розповідь про письменницю. Казка «Сіль дорожча за золото»; головна героїня казки. Розмірковування над смыслом назви казки, розв'язання проблемного питання: «Чи справді сіль може бути дорожче за золото?» Пригадування творів, які подібні до цієї казки за головною думкою		
93	Урок позакласного читання. Читаємо у рідному колі. *с. 84–101. Казка Сельми Лагерльоф «Чудесна мандрівка Нільса Гольгерсона з дикими гусьми» *с. 131–141		
Розділ 8 Світ дитинства в літературі.			
94–95	Тема: «Людина починається з добра». Про поета Анатолія Костецького і героїв його творів. Основні відомості про життя поета; теми його творів (с. 156). Вірші «Мрія», «Спішу додому». **Байка «Добра порада» (с. 44). Вірш «Бюро знахідок» (с. 102–105). ***с. 56–57 (завд. 1–6)		

№ уроку	Тема, матеріал до уроку	Дата	Скоригована дата
96	<p>Про найголовніше у творах Василя Сухомлинського — вчителя і письменника. Узагальнення знань учнів про особистість письменника і теми його творів, прочитаних у початкових класах. Оповідання «Не загубив, а знайшов», с. 159</p>		
97	<p>Урок позакласного читання за творами Василя Сухомлинського. ** «Людина принесла життя» (с. 67), «Усмішка» (с. 86). «Суперечка двох книг» (с. 14). Тематичні збірки «Квітка сонця», «Вічна тополя» та ін. Малюнки до творів. Складання відгуків.</p>		
98	<p>Письменник Всеволод Нестайко і герої його книг. Збагачення знань учнів про особистість письменника (с. 156). Оповідання «Шурка і Шурко» (с. 161–166). Характеристика головних дійових осіб; ставлення письменника до героїв твору. *** с. 57 (завд. 1–3)</p>		
99	<p>Робота з дитячою книжкою *** с. 57–58. (За книжками Всеволода Нестайка)</p>		
100–102	<p>Марія Чумарна. «Казка про друга» (с. 166–171). *** с. 58 (завд. 1–5). Знаходження у тексті роздумів, описів, застережень. Складання плану казки; стислий переказ. Рефлексії учнів: «Хто був справжнім другом хлопчика?»</p>		
103	<p>Урок позакласного читання. Твори українських і зарубіжних письменників про стосунки між дітьми, цінність справжньої дружби. Сергій Махотін «Ти зміг би без мене обійтись». *Василь Чухліб «Деснячки». *Михайло Слабошпицький «Брат знаменитого воротаря». Ірина Жиленко «Давайте дружити»</p>		
104	<p>З гумором про серйозне. Всеволод Нестайко «Із сміхом треба бути обережним»; Галина Малик «Мавчини іменини». Грицько Бойко «Консультант». Микола Сингаївський «Сміх для всіх». Знаходження римованих слів. ***с. 59-60 (завд. 1–7)</p>		
105	<p>Бібліотечний урок. Сторінками дитячих журналів і газет *с. 96–107. Ознайомлення із новими номерами журналів і газет для дітей. Складання (разом з бібліотекарем) поради для тих, хто хоче дружити з журналами. Групова робота з періодичними виданнями; обмін інформацією</p>		
106	<p>Література рідного краю. Урок на основі творчості письменників рідного краю, пам'ятних місць, пов'язаних із літературою</p>		
107	<p>Відкрийте серце для добра. Оповідання Бориса Грінченка «Украла». ***С. 124–128. Вчинок головного персонажа; словесні портрети дійових осіб. Перебіг ставлень дітей до вчинка Олександри. Рефлексивні судження дітей: як відчути стан іншого</p>		

№ уроку	Тема, матеріал до уроку	Дата	Скоригована дата
108	Тема: У кожного є своя співуча пір'інка. Передмова до теми (с. 174). Оповідання Василя Сухомлинського «Співуча пір'інка». Головна думка твору. Рефлексивні судження: «Чому у кожного має бути своя співуча пір'інка?» «Як не загубити свою співучу пір'інку?»		
109	Урок позакласного читання. *Політ фантазії і думки (с. 142–151). Вірші, малюнки і саморобні книжки дітей. Книжки на цю тему (Микола Носов «Витівники», Зірка Мензатюк «Казочки куцохвостаки», Джен Р. Р. Толкін «Гоблін» та інші)		
110–111	Як зображено у творах письменників прагнення дітей до творчості. Що відчувають юні музиканти, художники, коли прагнуть сказати своє слово? Складання ланцюжків римованих слів, рядків. Ганна Чубач «Найрідніші голоси». Михайло Коцюбинський «Іванко та Чугайстир» (уривок з повісті «Тіні забутих предків» с. 154–157). *Леся Мовчун «Арфа для павучка». *Моріс Карем «Музика» (с. 147). «Василь Сухомлинський «Ремісник і різець» (с. 57)		
112	Урок позакласного читання. Що? Де? Коли? Чому? Як? Пошук інформації в енциклопедіях, словниках про відкриття, винаходи в різних галузях знань; статті про дослідників, учених, винахідників. «Талановитий Брайль»; Наталка Поклад «Майстер»; Про Жака Іва Кусто і його команду (с. 75–81)		
113	Як побачити вітер. Степан Жупанин «Намалюю вітер». Знаходження рим. Ліна Костенко «Якщо не можеш вітер змалювати». *с. 61. Володимир Кухалашвілі «Як побачити вітер». Творче завдання «Малюю вітер»		
114	Незвичайний урок: дива навколо нас. Олександр Єфімов «Тут усе є...». Емілія Саталкіна «Кожен знає своє діло». Доповнення рядків. *с. 63 (завд. 1–2)		
115	Читаємо, обговорюємо в рідному колі (с. 96–99). ** «Чому людина не знає, доки живе» (біблійне оповідання). ** Езоп «Розумна ворона». «Едмондо де Амічис «Жертви». Наталя Хаткіна «Людей питай, а свій розум май» (с. 118)		
116–117	Зустріч з Ганнусею — героїнею повісті Володимира Рутківського. Розповідь про письменника (с. 179). «Як складають вірші» (с. 179–183). *«Ганнусині вірші» (с. 148–151). *с. 63 (завд. 1–5)		
118	Виконання завдань за розділом «Перевір свої досягнення» *с. 64		
119	Контрольна робота за другий семестр *** с. 65–70		
120	Підсумковий урок. Аналіз навчальних досягнень учнів; обмін враженнями про уроки літературного читання; виставка книг, які вчитель рекомендує прочитати на літніх канікулах		

Автори: Н. В. Токар, учитель початкових класів, вчитель-методист Харківського загальноосвітнього навчального закладу № 38

